

En una petita pensió de la Costa Brava on m'allotjava en aquella època, deu anys abans de la guerra, havia esclatat a la nostra taula una violenta discussió, que inesperadament amenaçava de degenerar en un conflicte frenètic, i fins i tot en rancor i en insults. La majoria de persones tenen una imaginació mediocre. Allò que no els afecta directament, que no se'ls clava de manera intrusiva com un tascó afilat fins al fons dels sentits, amb prou feines aconsegueix provocar-los res; però si un dia passa alguna cosa just davant dels seus ulls, ben a tocar del seu cor, encara que només sigui un incident insignificant, de seguida els desperta una passió exagerada. Aleshores reemplacen la seva manca d'empatia, per dir-ho així, per una vehemència desproporcionada i fora de lloc.

I així va ser també aquella vegada entre els comensals de la nostra taula, burgesos consumats, que en general practicaven tranquil·lament una conversa

trivial i es feien brometes superficials, i aquesta conversa gairebé sempre decandia un cop es donava per acabat l'àpat. El matrimoni alemany tornava a les seves excursions i a la fotografia amateur, el danès corpulent a l'avorrida pesca, la distingida dama anglesa als seus llibres, el matrimoni italià a les seves aventures a Montecarlo, i jo a fer el gandul en una butaca del jardí o a la feina. Però aquella vegada ens vam quedar enganxats en aquella aferrissada discussió, i si algú s'aixecava de sobte de la cadira, no era per acomiadar-se educadament, com de costum, sinó per un aferrissament acalorat que, com ja he dit abans, arribava fins i tot a prendre unes proporcions alarmants.

L'esdeveniment que havia alterat fins a tal punt la nostra petita taula rodona, no cal dir que era força insòlit. La pensió on ens allotjàvem nosaltres set, des de fora podia semblar un xalet aïllat —oh, quina meravella la vista de la platja, amb roques aquí i allà, des de les finestres!—, però en realitat no era altra cosa que les dependències més assequibles del gran Hotel Palace i estaven connectades directament a l'hotel pel jardí, de manera que els residents vivíem

en contacte permanent amb els seus hostes. Doncs bé, el dia anterior, aquest hotel havia estat l'escenari d'un escàndol insuperable. I això va ser que, amb el tren de migdia, a les dotze i vint minuts (no puc evitar donar l'hora amb tanta exactitud, perquè és important per a aquest episodi, així com també pel que fa al tema d'aquella encesa discussió), havia arribat un jove francès i havia agafat una habitació amb vistes al mar que donava directament a la platja; això per si mateix ja indicava una certa condició d'opulència. Però no només el feia atractiu la seva discreta elegància, sinó sobretot la seva bellesa extraordinària i absolutament simpàtica; al mig d'un rostre fi de noia, un sedós bigoti ros amoixava uns llavis càlids i sensuals, sobre el front blanc es rinxolaven uns cabells castanys i ondulats, i uns ulls suaus acariciaven amb cada mirada; en la seva persona tot era suau, insinuant, encantador, però sense gens d'artificialitat ni afectació. De lluny, a primera vista, també recordava una mica aquelles figures rosades de cera que hi ha els aparadors de les grans botigues de moda, altives, amb un bastó per fer bonic a la mà, que representen l'ideal de bellesa masculina; però

aquesta impressió presumptuosa desapareixia així que se l'observava més de prop, perquè en aquest cas (un cas raríssim!) l'encant era natural i innat, com si emanés de la seva pell. Saludava a tothom, un per un, quan passava, d'una manera càlida i alhora discreta, i era realment agradable observar com la seva gràcia, sempre sol·lícita, es manifestava espontàniament en qualsevol ocasió. Ajudava de seguida quan una senyora es dirigia al guarda-roba a buscar l'abric, tenia una mirada afectuosa o una broma a punt per a cada infant, es mostrava afable i prudent al mateix temps; en resum, semblava una d'aquelles persones beneïdes que, conscients de ser agradables a la resta de la gent pel seu rostre lluminós i el seu encant juvenil, converteixen aquesta seguretat en una nova gentilesa. Entre els hostes de l'hotel, la majoria ancians i malalts, la seva presència era com un bàlsam, i amb aquella empenta victoriosa de la joventut i aquell devesall d'espontaneïtat i vivacitat amb què la gràcia dota deliciosament algunes persones, s'havia guanyat sense cap resistència la simpatia de tothom. Al cap de dues hores de la seva arribada, ja estava jugant a tennis amb les dues filles del fabri-

cant gros i corpulent de Lió: l'Annette, de dotze anys, i la Blanche, de tretze, i la seva mare, la fina, delicada i sempre reservada madame Henriette, observava somrient l'espontània coqueteria amb què les seves dues filles inexpertes flirtejaven amb el jove desconegut. Al vespre, va badoquejar durant una hora al costat de la nostra taula d'escacs, i mentrestant anava explicant alguna anècdota divertida sense importunar; després va passejar una estona amunt i avall per la veranda de l'hotel amb madame Henriette, mentre el marit d'ella jugava com sempre al dòmino amb un amic amb qui feia negocis, i a última hora encara el vaig poder veure quan conversava a l'oficina en penombra, d'una manera sospitosament íntima, amb una secretària de l'hotel. L'endemà al matí va acompanyar el meu company danès a pescar i va demostrar tenir-ne uns coneixements sorprenents; després va estar conversant molta estona sobre política amb el fabricant de Lió i també en això va resultar ser un bon conversador, perquè els riures d'aquell home gras es sentien ressonar per sobre l'embat de les onades. Després de dinar —és absolutament necessari que indiqui amb

tanta precisió totes aquestes etapes de la seva jornada per tal que es compregui bé la situació—, es va tornar a asseure durant una hora a soles amb madame Henriette per prendre el cafè al jardí, va tornar a jugar a tennis amb les seves filles, i va estar xerrant amb el matrimoni alemany al vestíbul. Més tard, a les sis, me'l vaig trobar a l'estació quan anava a tirar una carta. Va venir cap a mi ràpidament i em va explicar, com si hagués d'excusar-se, que el reclamaven urgentment, però que tornaria al cap de dos dies. Al vespre, en efecte, estava absent al menjador, però només en persona, perquè a totes les taules es parlava únicament d'ell i s'elogiava el seu caràcter encantador i alegre.